

Komentarz

Drodzy Czytelnicy

Przekazujemy Państwu specjalne wydanie „Forum Medycyny Rodzinnej”.

Znajdziemy w nim opracowanie ukierunkowane na problemy układu kostno-stawowego w szczególności dotyczące osteoporozy. Według badań *National Health Service* (NHS), w Anglii choroby układu kostno-stawowego są drugą przyczyną wizyt pacjentów w gabinetach GP (*general practitioner*) z powodu schorzeń przewlekłych. Podobne zjawisko obserwowane jest w Polsce.

Poprzednie zalecenia postępowania diagnostycznego i leczniczego w osteoporozie w Polsce ukazały się w 2013 roku. Zgodnie z opinią środowiska lekarskiego wymagały one modyfikacji. Zespół specjalistów, ekspertów Wielodyscyplinarnego Forum Osteoporozy, wykonał dużą pracę. Na podstawie przeglądu baz danych, wyników licznych badań prowadzonych na świecie zmodyfikował polskie zalecenia diagnostyczno-terapeutyczne w zakresie osteoporozy. W opracowaniu uwzględniono również aktualną organizację lecznictwa w Polsce, w tym dostępność leków i ich refundację.

Jak podają Autorzy, osteoporoza stanowi narastający problem epidemiologiczny, a związane z nią złamania są powodem przewlekłej niepełnosprawności, powikłań, obniżenia jakości życia, znacznego wzrostu ryzyka zgonów. Okazuje się, że 80–90% chorych cierpiących z powodu osteoporozy, w tym osteoporozy ze złamaniami, nie otrzymuje odpowiedniej farmakoterapii. Mimo że zakres propozycji diagnostycznych i zaleceń terapeutycznych oparto na tradycyjnym rozdziale grupy lekarzy POZ i specjalistów zajmujących się leczeniem osteoporozy, uważam, że to lekarze rodzinni muszą zapoznać się z całością procesu diagnostyczno-terapeutycznego. Istotną zaletą opracowania jest podkreślenie konieczności szybkiego wdrażania farmakoterapii i rehabilitacji u wszystkich osób ze złamaniami niskoenergetycznymi, a także potrzeby określania 10-letniego ryzyka złamań u wszystkich osób (w tym osób bez złamań) po 50. roku życia. Polski próg interwencji terapeutycznej ($\geq 10\%$ dla kalkulatora FRAX) przestawiono i przyjęto jako zalecenie praktyczne. Metody diagnostyki obrazowej, densytometrycznej i biochemicznej podano w czytelny sposób. Czytelnicy znajdą w opracowaniu strategię doboru leków. Szczególnym elementem pracy jest opracowanie zasad nadzoru nad leczeniem złamań oraz monitorowania efektywności leczenia za pomocą markerów biochemicznych. Wytyczne dotyczące prewencji upadków, postępowania rehabilitacyjnego, dietetycznego oraz eliminacji środowiskowych i innych czynników ryzyka złamań zamykają powyższe opracowanie.

Lekarze rodzinni, lekarze POZ zabezpieczają prawie 80% potrzeb diagnostyczno-leczniczych społeczeństwa. Na nich spoczywa również obowiązek wdrożenia profilaktyki zdrowotnej, diagnostyki i leczenia osób z osteoporozą, szczególnie w zaawansowanym wieku.

Sadzę, że publikowane zalecenia ułatwią pracę lekarzom podstawowej opieki medycznej.

Prof. dr hab. n. med. Janusz Siebert